

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 19. února 2013

o koordinovaném plánu kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh

(2013/99/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat⁽¹⁾, a zejména na článek 53 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 53 nařízení (ES) č. 882/2004 zmocňuje Komisi doporučit koordinované plány, které, pokud se to považuje za nezbytné, se sestavují *ad hoc*, zejména s cílem posoudit rozšíření rizik spojených s krmivy, potravinami nebo zvířaty.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy⁽²⁾ stanoví pravidla Unie pro označování potravin platná pro všechny potraviny.
- (3) Podle směrnice 2000/13/ES by použité způsoby označování neměly uvádět spotřebitele v omyl, zejména pokud jde o charakteristiky potraviny, včetně její skutečné povahy a identity. Kromě toho platí, že neexistují-li zvláštní předpisy Unie ani zvláštní vnitrostátní předpisy, pak názvem, pod kterým je potravina prodávána, by měl být název vžitý v členském státě, v němž je výrobek prodáván, nebo popis potraviny, který musí být dostatečně přesný, aby kupujícímu umožnil poznat skutečnou podstatu potraviny.
- (4) Dále musí být všechny složky uvedeny na etiketě balené potraviny určené pro konečného spotřebitele nebo

zařízení společného stravování. Zejména potraviny obsahující jako složku maso, jsou-li určeny pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, musí přímo na obalu nebo na etiketě k němu připevněné uvádět také druhy zvířat, z nichž maso pochází. Pokud je určitá složka uvedena v názvu potraviny, musí být její množství vyjádřené v procentech uvedeno rovněž v seznamu složek, aby se zabránilo tomu, že spotřebitel bude uveden v omyl, pokud jde o identitu a složení potraviny.

- (5) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu⁽³⁾, stanoví další požadavky na označování použitelné na určité potraviny. Zejména stanoví, že na baleních určených k dodání konečnému spotřebiteli obsahujících mleté maso mimo jiné z lichočopytníků musí být uvedeno, že dotyčný výrobek by měl být před konzumací tepelně upraven, pokud to požadují vnitrostátní pravidla členského státu, na jehož území je výrobek uváděn na trh, a v takovém rozsahu, v jakém to pravidla požadují.
- (6) Příloha II oddíl III nařízení (ES) č. 853/2004 požaduje, aby provozovatelé potravinářských podniků provozující jatky požadovali, obdrželi a zkontrolovali informace o potravinovém řetězci a jednali podle nich, pokud jde o jakákoli zvířata, kromě volně žijící zvěře, která byla odeslána nebo mají být odeslána na jatky. Informace příslušné z hlediska potravinového řetězce zahrnují zejména podané veterinární léčivé přípravky v určeném období s nenulovou ochrannou lhůtou, společně s datem jejich podání a s délkou ochranných lhůt. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě⁽⁴⁾, požaduje, aby úřední veterinární lékař mimo jiné prováděl auditní a inspekční úkoly. Při provádění prohlídek před porážkou a po porážce úřední veterinární lékař zejména kontroluje a analyzuje příslušné informace ze záznamů hospodářství, ze kterého zvířata určená k porážce pocházejí, včetně informací o potravinovém řetězci, a přihlíží k dokumentovaným výsledkům této kontroly a analýzy.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 165, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 109, 6.5.2000, s. 29.

⁽³⁾ Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 55.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 206.

- (7) V návaznosti na úřední kontroly prováděné od prosince 2012 v řadě členských států byla Komise informována o tom, že některé balené výrobky obsahují koňské maso, které není uvedeno v seznamu složek přímo na obalu nebo na etiketě k němu připevněné. Namísto toho byla v názvu některých těchto potravin a/nebo v příslušném seznamu složek klamavě uvedena pouze přítomnost hovězího masa.
- (8) V souladu s článkem 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin⁽¹⁾, musí provozovatelé potravinářských podniků zajistit ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce v podnicích, které řídí, aby potraviny splňovaly požadavky potravinového práva, které se týkají jejich činnosti, a kontrolovat plnění těchto požadavků.
- (9) Koně jsou druhem zvířat, která mohou být zvířaty „určenými k produkci potravin“, nebo „neurčenými k produkci potravin“. Fenylobutazon je veterinární léčivý přípravek, jehož použití je povoleno pouze u zvířat, která nejsou určena k produkci potravin, podle nařízení Komise (EU) č. 37/2010 ze dne 22. prosince 2009 o farmakologicky účinných látkách a jejich klasifikaci podle maximálních limitů reziduí v potravinách živočišného původu⁽²⁾. Koně, kteří nejsou určeni k produkci potravin a kterým byl v určitém období jejich života podáván fenylobutazon, proto nemohou vstupovat do potravinového řetězce. S ohledem na podvodné praktiky týkající se neoznačené přítomnosti koňského masa v některých potravinářských výrobcích je vhodné pro účely prevence zjistit, zda do potravinového řetězce vstoupili koně, kteří nebyli určeni k produkci potravin a kterým byl podáván fenylobutazon.
- (10) Proto je nezbytné, aby Komise doporučila členským státům provádět po dobu jednoho měsíce koordinovaný plán kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh. Toto období může být prodlouženo o další dva měsíce.
- (11) Doporučený plán kontrol by měl sestávat ze dvou opatření.
- (12) Prvním opatřením by měly být odpovídající kontroly prováděné na maloobchodní úrovni u potravin určených pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, které jsou na trh uváděny nebo označeny jako potraviny obsahující hovězí maso. Tyto kontroly by mohly být rozšířeny i na jiná zařízení (např. chladiřenské sklady). Cílem těchto kontrol by bylo zjistit, zda tyto výrobky obsahují koňské maso, které není řádně označené na obalu, nebo, v případě nebalených potravin, zda nejsou informace týkající se jeho přítomnosti dány spotřebiteli nebo zařízení společného stravování k dispozici. Takové kontroly by měly být prováděny na reprezentativním vzorku.
- (13) Existují spolehlivé metody, které umožňují s dostatečnou přesností zjistit ve vzorku přítomnost proteinů nedeklarovaného druhu zvířat. Užitečné informace o těchto metodách a jejich použití může poskytnout referenční laboratoř Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech. Příslušné orgány by měly být vyzvány, aby se v souvislosti s metodami, jež je možné použít, obrátily o radu na tuto laboratoř.
- (14) Druhé opatření by měly tvořit odpovídající kontroly prováděné v zařízeních manipulujících s koňským masem určeným k lidské spotřebě, včetně potravin pocházejících ze třetích zemí, za účelem zjišťování reziduí fenylobutazonu. Také tyto kontroly by měly být prováděny na reprezentativním vzorku a měly by zohledňovat údaje o výrobě a dovozu. Zde je vhodné řídit se metodami stanovenými rozhodnutím Komise 2002/657/ES ze dne 12. srpna 2002, kterým se provádí směrnice Rady 96/23/ES, pokud jde o provádění analytických metod a interpretaci výsledků⁽³⁾.
- (15) Členské státy by měly výsledky těchto kontrol pravidelně sdělovat Komisi, aby mohla nálezy posoudit a rozhodnout o vhodném dalším postupu.
- (16) Po konzultaci se Stálým výborem pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Členské státy by měly v souladu s přílohou tohoto doporučení provádět koordinovaný plán kontrol, který se skládá z těchto opatření:

- a) úřední kontroly potravin určených pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, které jsou na trh uváděny nebo označeny jako potraviny obsahující hovězí maso, a

⁽¹⁾ Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 15, 20.1.2010, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 221, 17.8.2002, s. 8.

b) úřední kontroly koňského masa určeného k lidské spotřebě za účelem zjišťování reziduí fenylobutazonu.

V Bruselu dne 19. února 2013.

Za Komisi
Tonio BORG
člen Komise

PŘÍLOHA

Koordinovaný plán kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh

I. OPATŘENÍ A PŮSOBNOST KOORDINOVANÉHO PLÁNU KONTROL

Koordinovaný plán kontrol by měl sestávat ze dvou opatření:

OPATŘENÍ 1: Kontroly potravin uváděných na trh nebo označených jako potraviny obsahující hovězí maso

A. Definice výrobku

1. Potraviny uváděné na trh nebo označené jako potraviny obsahující hovězí maso (např. mleté maso, masné výrobky a masné polotovary), které patří do těchto kategorií:
 - a) balené potraviny určené pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, které jsou označené jako potraviny obsahující hovězí maso;
 - b) nebalené potraviny nabízené k prodeji konečnému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování a potraviny balené v místě prodeje na žádost zákazníka nebo balené za účelem přímého prodeje, které jsou uváděny na trh nebo jinak označeny jako potraviny obsahující hovězí maso.
2. Pro účely tohoto koordinovaného plánu kontrol se použije definice „balených potravin“ v čl. 1 odst. 3 písm. b) směrnice 2000/13/ES.
3. Pro účely tohoto koordinovaného plánu kontrol se použijí definice „mletého masa“, „masných polotovarů“ a „masných výrobků“ v bodech 1.13, 1.15 a 7.1 přílohy I nařízení (ES) č. 853/2004.

B. Cíl

Príslušné orgány by měly provádět úřední kontroly za účelem zjištění, zda výrobky uvedené v písmeni A obsahují koňské maso, které není řádně označené na obalu, nebo, v případě nebalených potravin, zda nejsou informace týkající se jeho přítomnosti dány spotřebiteli nebo zařízení společného stravování k dispozici, v souladu s předpisy Unie a případně s vnitrostátními předpisy.

C. Místa a postup odběru vzorků

1. Vzorek by měl být reprezentativní pro dotčené výrobky a měl by zahrnovat širokou škálu výrobků.
2. Odběr vzorků výrobků by měl být prováděn na maloobchodní úrovni (např. v supermarketech, menších obchodech, řeznictvích) a mohl by být rozšířen i na jiná zařízení (např. chladiřské sklady).

D. Počty vzorků a podmínky

V tabulce níže se pro orientaci uvádí přehled doporučeného minimálního počtu vzorků, které mají být odebrány ve lhůtě uvedené v oddíle II. Je-li to možné, vyzývají se příslušné orgány k odebrání většího počtu vzorků. Početní rozložení vzorků na jednotlivé členské státy vychází z údajů o počtu obyvatel, přičemž minimální počet je 10 vzorků dotčených výrobků za členský stát a kalendářní měsíc, jak je uvedeno v oddíle II.

Potraviny uváděné na trh nebo označené jako potraviny obsahující hovězí maso	
Země prodeje	Orientační doporučený počet vzorků za měsíc
Francie, Německo, Itálie, Spojené království, Španělsko, Polsko	150
Rumunsko, Nizozemsko, Belgie, Řecko, Portugalsko, Česká republika, Maďarsko, Švédsko, Rakousko, Bulharsko	100
Litva, Slovensko, Dánsko, Irsko, Finsko, Lotyšsko	50
Slovinsko, Estonsko, Kypr, Lucembursko, Malta	10

E. Metody

Príslušné orgány by měly přednostně používat metodu (metody) doporučenou (doporučené) referenční laboratoří Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech (viz: <http://eurl.craw.eu/en/164/legal-sources-and-sops>).

OPATŘENÍ 2: Kontroly koňského masa určeného k lidské spotřebě**A. Definice výrobku**

Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené, které je zařazené pod kódem kombinované nomenklatury 0205 a které je určeno k lidské spotřebě.

B. Cíl

Příslušné orgány by měly provádět úřední kontroly za účelem zjištění možné přítomnosti reziduí fenylbutazonu ve výrobcích uvedených v písmeni A.

C. Místa a postup odběru vzorků

Odběr vzorků výrobků by měl být prováděn v zařízeních manipulujících s výrobky uvedenými v písmeni A (např. na jatkách, stanovištích hraniční kontroly).

D. Počty vzorků a podmínky

Doporučený minimální počet vzorků, které mají být odebrány ve lhůtě uvedené v oddíle II, by měl být stanoven na 1 vzorek na každých 50 tun výrobků uvedených v písmeni A, přičemž minimální počet je 5 vzorků na členský stát.

E. Metody

Příslušné orgány by měly používat metody validované v souladu s rozhodnutím 2002/657/ES. Tyto metody jsou k dispozici na internetové stránce referenční laboratoře Evropské unie pro rezidua veterinárních léčivých přípravků a kontaminujících látek v potravinách živočišného původu v případě reziduí uvedených ve skupině A bodě 5 a skupině B bodě 2 písm. a), b) a e) přílohy I směrnice Rady 96/23/ES⁽¹⁾ (viz: <http://fis-vl.bund.de/Public/irc/fis-vl/Home/main>).

II. DOBA TRVÁNÍ KOORDINOVANÉHO PLÁNU KONTROL

Koordinovaný plán kontrol by měl být prováděn po dobu jednoho měsíce ode dne přijetí tohoto doporučení, nebo nejpozději od 1. března 2013.

III. PŘEDLOŽENÍ ZPRÁVY O VÝSLEDCÍCH

1. Příslušné orgány by měly pro každé z opatření uvedených v oddíle I této přílohy předložit zprávu shrnující tyto informace:

- a) počet odebraných vzorků, podle kategorie výrobků;
- b) metodu (metody) použitou (použité) pro analýzu a druh provedené analýzy;
- c) počet pozitivních nálezů;
- d) následné kontroly provedené s ohledem na pozitivní nálezy u výrobků uvedených v písmeni A v rámci opatření 1 v případech, kdy je zjištěna přítomnost koňského masa vyšší než 1 %;
- e) následné kontroly provedené s ohledem na pozitivní nálezy u výrobků uvedených v písmeni A v rámci opatření 2;
- f) výsledky následných kontrol;
- g) s ohledem na pozitivní nálezy u výrobků uvedených v písmeni A v rámci opatření 2 zemi, ve které bylo vydáno osvědčení k porážce dotčeného zvířete.

Zpráva by měla být Komisi předána do patnácti dnů od uplynutí jednoměsíčního období uvedeného v oddíle II.

Zpráva by měla být předložena ve formátu, který stanoví Komise.

2. Příslušné orgány by měly Komisi prostřednictvím systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva neprodleně oznámit jakékoli pozitivní výsledky úředních kontrol provedených v rámci opatření 1 a 2 uvedených v oddíle I.

3. Příslušné orgány by také měly Komisi podat zprávu o výsledcích všech vlastních kontrol provedených na jejich žádost provozovateli potravinářských podniků. Tyto informace by měly být doplněny o podrobné údaje uvedené v bodě 1 a předloženy ve formátu, který stanoví Komise.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 125, 23.5.1996, s. 10.